

מדינת ישראל
 משרד החינוך
 מזכירות פדגוגית
 אגף א' מורשת

סיכום דיון בנושא: בחינת הבגרות בתנ"ך חורף תשע"ט

תאריך: י"א בניסן ה'תשע"ט, 16.4.19
 מקום הדיון: אולם אלה, בניין לב-רם, משרד החינוך ירושלים
 רשם הסיכום: יובל אוליבסטון

נוכחים: ד"ר מירי שליסל (יו"ר המזה"פ), יובל אוליבסטון (מנהל אגף מורשת), ענת צידון (מפמ"ר תנ"ך ממלכתי), יעל רשלבר (רוטברג, רמת השרון, מדריכה בפיקוח על הוראת התנ"ך), עופר דובר (יגאל אלון, ראשון לציון), אודי צמח (קשת, ירושלים), עודד וקסלר (בית חינוך ו-high-q, ירושלים), נטע לה גנק (נופי הבשור), דבורה ספקטור (אליאנס, תל-אביב).

תוכן הישיבה

1.

נושאי המפגש (כפי שעלו מדברי המורים במפגש ובמכתב מקדים):

- א. ישנה תחושה כי חלק ניכר מהשאלות פונות לתלמידים החזקים. עבור התלמידים החלשים (אוכי מבי"ר – אומ"ץ) רבות מן השאלות קשות.
- ב. ישנה תחושה כי המבחנים סובלים מ'סיעוף' רב ומתאפיינים בהיותם ארוכים ומייגעים. כתוצאה מכך תלמידים לא מעטים, לרבות תלמידים ברמה גבוהה, נלחצו ולא תמיד הספיקו לסיים את המבחן בזמן.
- ג. נראה כי חלק מהשאלות אינן תקפות או שמנוסחות באופן מטעה או בשפה גבוהה ולא מוכרת.
- ד. ישנה תחושה כי בחלק מן המקרים השאלות נטפלות לעניינים טכניים או שוליים ואינן נוגעות במהות, עליה אנו שמים דגש במהלך השיעורים.

תוכן השיבה

2.

נערך דיון מעמיק על ההערות שהועלו, ובמהלכו הוצגו תהליכי כתיבת הבחינה ונתוני הציונים בשאלות, בסעיפים ובמועדים השונים. הובהר כי כלל הבחינות והשאלות נכתבות ע"י ועדת הבחינה וכי יש תהליכים מקצועיים לפני ואחרי כל בחינה בשיתוף של מכון סאלד.
מתוך הנתונים עולה כי:

- מס' התלמידים הניגשים לבגרות החורף גדל מדי שנה, עם דגש על אוכלוסיות חלשות יותר.
- יש התאמה ושיוון בין ציוני הבחינות בשנים האחרונות, ע"פ המועדים השונים.
- ציוני הסעיפים השונים בשאלות המבחן מראים על קורלציה בין הסעיפים ללא אנומליה מיוחדת, כולל בשאלות בהן היתה תחושה כי נוסחו באופן לא ברור. במקומות בהם נדרשו כישורי חשיבה גבוהים יש ציונים מעט נמוכים יותר.
- יש שיפור משמעותי לאורך השנים בציון בקטע להבנה וניתוח.

נערך דיון על נושא הסיעוף, והובהר כי הסיעוף נוצר מתוך רצון לסייע לתלמידים שאינם חזקים לאסוף כמה שיותר נקודות. יש צורך ליצור איזון בין הרצון לסייע לתלמידים שאינם חזקים לבין תחושת העומס שהסיעוף יוצר.

נערך דיון על נושא הגשת תלמידים לבחינה בחורף י"א, לאחר סמסטר למידה מרוכז, ועל הציונים הנמוכים, באופן יחסי, של הניגשים במועד זה. הפיקוח על הוראת התנ"ך אינו רואה בעין חיובית הגשה לבגרות לאחר למידה בסמסטר מרוכז.

מס' נקודות שעלו לדיון וייבחנו בפיקוח:

- התברר הצורך בהנגשת מידע שיבהיר למורים את תהליך כתיבת הבחינה ונושאים נוספים.
- מורים מבקשים לקבל את התובנות הנלמדות לאחר ניתוח תוצאות הבגרות מדי שנה, ברזולוציות של הסעיפים והשאלות.
- עלתה בקשה להגדלת החלק בבחינה המתאים להצלחת תלמידים מתקשים.
- עלתה האפשרות להעברת שאלון הבחינה לבדיקה אקדמית נוספת, בנוסף לבדיקת מורה בודק ולבדיקה האקדמית המתקיימת במכון סאלד, לפני פרסומו.
- עלתה השאלה אודות סטנדרט של מס' סעיפים או מילות שאלה בכל שאלון.

המורים מוזמנים להגיש מועמדות להצטרף לוועדת השאלון ולהיות שותפים בתהליכי כתיבת הבחינות. להצטרפות יש לפנות לפיקוח.

צוות הפיקוח מודה למורים שהגיעו לפגישה ומאחל חג שמח לכל מורי התנ"ך!